

{ SAĞLIK }

sağlık haktır satılamaz!

Daha fazla kâr ve rant talebiyle sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ve ticarileştirilmesi süreciyle, sağlık hizmetinin hak olmaktan çıkarıldığı; SSGSS ve yeni uygulamaları sosyal güvencesi olan olmayan tüm kesimleri etkilemeye devam ediyor. Bu süreçte "Herkes için sağlık güvenli gelecek" sloganının tabandan örgütlenmesi ve bir süredir sürdürülen birleşik mücadelenin emekçi yoksul halk kitlelerine yayılması gerekmektedir. Krize karşı mücadele talepleriyle, sağlıkta özelleştirme, SSGSS'ye karşı talepler birlikte ele alınmalıdır.

DİLAY İNKAYA

Neoliberal politikaların uygulamaya girmesiyle birlikte ivme kazanan sağlıkta özelleştirme süreci AKP hükümetiyle tam gaz uygulanmaya devam ediyor. Ön hazırlıkların tamamlanmasıyla birlikte SSGSS ve yeni Sağlık Uygulama Tebliği'nin yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihi itibarıyla sosyal güvencesi olan tüm kesimler sağlık hizmetinden faydalanma haklarında ciddi kayıplarla yüzyüze geldi. Mevcut uygulamalarla birlikte sağlık hizmeti tüm kesimler için hak olmaktan çıkıp, parayla alınıp satılan ve parası olanın ulaşabileceği parası olmayanın ise kaderiyle başbaşa bırakıldığı bir hizmet haline getirildi. Bu özelleştirme uygulamaları hali hazırda sosyal güvencesi olmayanları etkilediği gibi bu kez sosyal güvencesi olanları da bu haktan mahrum etmeyi hedeflemiştir. Kazanılan haklar tırpanlandığı gibi zaten pirim yatırarak sigortaya katkı sunan bu kesim tedavi hizmeti alabilmek için de ayrıca para ödemek zorunluluğuyla karşı karşıya bırakıldı. Sosyal güvencesi olan kesim de "Eğer paran varsa sosyal güvencenden yararlanabilirsin yoksa sosyal güvencen olsa dahi sağlık kurumlarının kapısından içeri giremezsin" ikilemiyle yüzleşti. Sağlık hizmetine ulaşılabilirliğin altını oyan ve eşitlik ilkesini tasfiye eden özelleştirmeler, kamusal sağlık hizmetlerine yatırım yapılmamasını, sadece kar esasına dayalı sağlık hizmetlerinin teşvikini, sağlık hizmetlerinde taşeronlaştırmayı, sağlık hizmeti verenlerin güvencesizleştirilmesini vs. getirdi. Bu süreç sağlık hizmetlerinin kalitesini de düşürdü.

Daha fazla kâr ve rant talebiyle sağlık hizmetlerinin piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesi süreciyle, sağlık hizmeti hak olmaktan çıkarıldı; hizmet pa-

ketlenmeye, sınırlandırılmaya, tedavi hizmetleri için prim, katkı ve katılım payı, kapsam dışı hizmetler için ek ödeme vb. yöntemlerle vatandaşın cebinden daha çok para alınması uygulanmaya başlandı.

Tüm bu neoliberal uygulamalar sürerken, tüm dünyayı etkisi altına alan kapitalist kriz de süreçte eklenmiş oldu. Bir süredir devam eden küresel krizin bu dönemde sağlıklı yaşam ve güvenli gelecek hakkının yok edilmesi başta olmak üzere pek çok sosyal, ekonomik, siyasal, toplumsal soruna yol açacağı ve varolan sorunları derinleştirdiği, derinleştireceği de açıktır.

Kriz tırmanırken halkın mağduriyetini giderecek tedbirlerin alınması gerekirken tersine kriz bahane edilerek işten çıkarmalar artmakta her gün yüzlerce emekçi işsizlik kervanına katılmakta, oysa sağlıkta özelleştirme uygulamaları hız kesmeyip her gün bir dizi düzenlemeyle, bir kısmı kamuoyuyla dahi paylaşılmadan uygulamaya konulmakta. Yapılan yeni düzenlemelerle, sağlık hizmetlerinde sosyal güvencesi olmayan yaklaşık 20 milyon vatandaşın yaşadığı, yaşayacağı sorunlar bir tarafa, sosyal güvencesi olan emekçiler için bile sağlık hizmetlerine ulaşımın önüne her gün yeni engeller çıkarılıyor. Özelleştirme uygulamalarıyla hasta ve hasta yakınlarıyla sağlık çalışanları karşı karşıya getiriliyor, taraflar arasında asla olmaması gereken gerilim, şiddet ve çatışmalar yaşanıyor, hem hastalar hem de sağlık çalışanları mağdur ediliyor.

1 Nisan 2009'da yürürlüğe giren Sağlık Uygulama Tebliği'nin bazı düzenlemeleri sağlık hizmetine ulaşımı güçleştiren, engelleyen yeni maddeler içer-

mektedir. Küresel krizin vurduğu, işsiz bıraktığı, yoksullaştırdığı geniş toplum kesimleri sağlık hizmetlerinden de yoksun bırakılarak ikinci kez mağdur ediliyor.

İşte tüm bu uygulamalar sürerken sağlıkta özelleştirme ve taşeronlaştırmanın bedelini Bursa'da 8 insan hayatıyla ödemek zorunda kaldı. Hastanede olması gereken donanım ve tedbirler tam da sağlığa kar ve rant amaçlı kapitalist mantıkla yaklaşarak, hizmetin taşeronlaştırılmasından dolayı ihmal edilmişti ve daha fazla kar hırsı 8 insanın canını aldı. Hali hazırda birçok insan yeni uygulamalar nedeniyle sağlık hizmetine ulaşamadığından sessiz sedasız yaşamını yitirmeye devam ediyor.

Tüm bu uygulamalara karşı örgütlenen tepki ise neredeyse sendikaların, meslek odalarının ve sosyalist kurumların aktivistleriyle sınırlı kalıyor. Oysa ki ekonomik krizin her geçen gün milyonlarca insanı daha fazla etkilemeye başladığı yoksulluğun alıp başını gittiği, böylesi bir süreçte bu uygulamalara dur diyebilecek tepkiyi milyonlarla birlikte örgütlenme zamanıdır. Herkes için sağlık güvenli gelecek sloganı tabandan örgütlenmesi ve bir süredir sürdürülen birleşik mücadelenin emekçi yoksul halk kitlelerine yayılması gerekmektedir. Krize karşı mücadele talepleriyle, sağlıkta özelleştirme, SSGSS'ye karşı talepler birlikte ele alınmalıdır. Krizin bedelini patronlar ödesin, sağlık haktır alınıp satılamaz, hiç bir insanın sağlık hakkı engellenemez şiarıyla mücadeleyi yükseltmenin zamanıdır. Alışmak çözüm değil her alışma sırada bekleyen yeni bir sağlık hakkı gaspına gebe bunu unutmayalım.